

SPOD
STRIECH

JÁN MARTON

SPOD STRIECH

JÁN MARTON

Text © Ján Marton, 2018

© HladoHlas Group, spol. s r. o.

Rumunskej armády 1/6, 036 01 Martin

info@hladohlas.sk, www.hladohlas.sk

Obálka © Sandhinī Devi Dasi

Fotografie na obálke © Martina Bujnová

Grafická úprava vnútra © Pavel „Hirax“ Baričák

Prvé vydanie

Martin, 2018

ISBN 978-80-89711-82-6

*Keď sa mi bolesť preženie každé ráno ako stádo po mojom
dorážanom tele, viem, že žijem. Keď zavriem oči, vidím,
ako sa jeden v druhom hojíme a pretekáme zo spoločných
snov až na našu skutočne vyliečenú zem.
Ďakujem, že sme sa stretli..*

Venované TEBE..

Ak si myslíte, že som sa nechal inšpirovať fantáziou a vymyslenými postavami, mýlite sa. Príbehy, postavy, a dokonca ani šťastné konce nie sú vymyslené. Načítal som ich za posledné roky. Stali sa zúčastneným a stali sa v období, do ktorého zapadli ako Tetris. Mal som veľmi rád tú hru, no to som bol ešte malý. Neskôr ma začali lákať úplne iné veci. Už asi tridsať rokov však nemením svoje záľuby. Preto som začal písať. Lebo rád počúvam ľudí a to isté som očakával od nich. Väčšinou som však loptičku späť nedostal. Nepočúvali ma. Teda lepšie povedané nenačúvali mi.

*Počas všetkých tých mlčaní a kriku vo mne rástli príbehy. Narastali po všetkých tých básňach, skoro nevstania z mŕtvych, vzťahov, nevzťahov, vojen a mierov. Ukladal som si ich na druhé poschodie mojej duše. Samozrejme, s výhľadom na slnko. Aby vo mne zostávali a hriali. Pálili, ale aj boleli. Volám sa Ján Marton, som básnik a milujem. Volám sa Ján Marton a všetko, čo si prečítate v knihe *Spod striech*, je mojou najúprimnejšou víziou totálneho obrazu, ktorý sa odohráva pod strechami. Ak to zvládnete do konca, zavolajte mi, pozvem vás na pivo. A ešte niečo. Láska? Tento román je pre teba... Veď vieš...*

Jano

P. S.: Verte, že ak niečo poviem, presne tak to myslím. Čo sa týka toho piva... Tu je moje telefónne číslo: 0949 183 280.

I. Chýbaš mi tak veľmi, až to všetko dáva zmysel

Ranné klopanie na tvoje strechy

V tichosti pripíjam na nedokonalosť ako takú. Pripíjam s polo-prázdny pohárom. Dvíham hlavu k monotónnemu nebu viac živý ako mŕtvy a dnes už viem, čo som nevedel včera. Preto majú všetky dni svoju postupnosť a takzvanú skrytú podstatu. Preto sa ukrývajú a zahŕňujú do čiernej. Aby sa mohli odokryť ako cudzia žena odkrýva prvýkrát pred cudzím mužom svoju nahotu. Odbaliť sa ako cukrík. Ako tvoje paže z ukradnutej hladiny...

Dnes sa už málokto pozastaví. Nad čímkoľvek. Mávne rukou a otrčí chrbát. Ale to tak v postupnosti doby ako takej býva.

Myslím na teba každý deň. Každú noc a každú chvíľu. Potom si spisujem básne a káram sa. Prečo? Načo? Aby som si pripomenul monotónne prebdenú noc, keď som čakal na tvoju odpoveď? Aby som sa smial na tom, že nikdy som nikoho nenechal vyhrať? Iba teba. Šach. Ako mám mávnuť rukou? Ako mám zabaliť cukrík, ktorý je ucmúľaný k pravej chuti? Ako mám otrčiť chrbát a povedať si: To prejde. Ako? Stále sa pýtam. Pýtam sa už oveľa tichším hlasom ako inokedy. Keby som sa nepýtal, nikdy by som nedokázal písať a najmä vidieť všetky tie obrazy. Nikdy. Ale ja som chcel iba retrospektívne poňať seba. Mňa a teba. Lebo ty prebývaš v mojej pokore. V mojom tichu a nekonečnej miestnosti bez stien a priestranstva.

Stále okola mňa chodia nejakí ľudia a ja už neviem, ako si to mám vypočítať, aby som stretol iba teba. Dal som päťdesiat eur za vyšetrenie v Bystrici. Primár mi povedal, že je to iba pocit. Že mám na teba zabudnúť. Že to nemá zmysel ani cenu. Že môj stav si zatiaľ nevyžaduje lieky ani hospitalizáciu, ale musím robiť všetko pre to, aby som sa ti vy-

hol. Aby som ťa nestretol, a keď ťa aj niekedy stretnem, mám sa prinútiť tváriť, že všetko je v absolútnej pohode. Že som zmierený a vlastne som v sebe s pokojom génia ukončil boj proti jedincovi v mojom vnútri. Povedal som mu, že to je láska. Že ťa milujem. Doktor mi povedal, že o láske nemôže byť ani reči a že slovo milovať by som do úst nemal brať tak ľahkovážne. Pousmial sa a zahľad sa do okna. V tej chvíli som videl padať cencúl. Cez to isté okno. Topil som skrz teba všetko. Topil a oponoval mu. Nemalo to cenu. On bol odborník na hlavu a ja iba na obrazy, pocity a myšlienky. Teda nebol som odborník. Len som si všetko vedel dokonale predstaviť. Až tak, že ma to šialene bolelo, a preto som išiel do tej Bystrice. Už som si nevedel rady. Nevedel som, či sa ostrihať, alebo iba zabiť. Či ísť kŕmiť kačky na Popradku a potom sa utopiť, alebo si nájsť novú... cestu prežitia a napokon ísť vlakom do Bratislavy len tak sa niekam stratiť. Neviem. Nevedel som, čo mám robiť. No dnes to už viem. Viem presne, kto som, čo cítim a odkiaľ pochádza moje jadro pocitov. Absolútne presne. Radšej som mohol ísť do krčmy, ako nechať v Bystrici päťdesiat eur, napadlo mi potom vo vlaku. Napísal som ti do mobilu ďalšiu báseň a v Poprade ju zmazal. Vystúpil som, kúpil si fľašu borovičky a šiel som do parku. Bola mi kurevská zima a mal som alibi.

Večer som ti potom doma rozpísal mail. Začínal sa o tom, ako nesmierne mi chýbaš. Ako nedokážem rozoznávať farby a spať. Ako mi chýbajú tvoje slová... Bol dlhý. Potom som si predstavil, ako ma posieláš za špecialistom a usmievaš sa. Už som bol, dokázal by som ti hneď oponovať. Zmierenie sa s odchodmi je zradné vo svojej podstate. Čo človek, to iná myšlienka. Myslím na Štefana. Myslím na Petra aj na Ad'a. Dvaja z troch sú mŕtvi a ja im to už nikdy nepoviem. Nikdy im nepoviem o tebe. O mne a o sebe. Neprečítam im žiadnu báseň a ani nenapíšem fejtón, v ktorom bude láska skrytá pod veľkým kameňom. Fejtón sa bude volať Kameň, ale ani raz sa tam to slovo nezjaví. Budem písať o tebe a o lúkach plných slnečnic. O brezových hájoch a riekach hučiacich tak mocne, že nepočuť vlastného stonu. Ach, si živá až príliš. Živá a čistá tam v mojej hĺbočine. Šialene obrovskej hĺbočine. Ani tá hĺbočina by nebola hĺbočinou, ale skôr nekonečnom. Ako žiara jasného slnka. Jasného mesiaca a jasnej oblohy.

Si až príliš živá a vzdialená v úplnej blízkosti. V nepredstaviteľnom smäde a hlade. Sú to len hodiny a prázdny čas. Áno, viem. Deň a krok. Vraj mi zostáva jediné. Zmieriť sa. Nie s osudom ani s inými sudmi plávajúcimi na širokom mori. Sudmi plnými snov a klebiet o pomätenom básnikovi. Nestál som o veľa. V podstate ako kedy. Na niečo som bol náročný a na niečo vôbec. Nejako som si to takto delil. Nevedel som sa len zmieriť. To bol celý môj kardinálny problém, s ktorým som bojoval roky. Konal som vždy intuitívne, a ak som niečo nemal povedať, nikdy som to nepovedal. Ak som to chcel, povedal som to v danej stotine a nepremýšľal som. Nerád hrám kino. Ani divadlo. Jedine keď musím, a dnes cítim dni. Cítim, ako ma bodajú zozadu. A ja musím hrať. Tváriť sa, že mám pancier ako korytnačka a silu za dvanástich volov. Že nemyslím nijako do hĺbky, ale skôr ma zaujíma ľahký náter povrchu. No a tak z kroka na krok odovzdávam posolstvá všetkým hviezdám. Hľadiac do prázdna myslím na prichádzajúce Vianoce. Ich sila je taká vyhasnutá ako myšlienky a obrazy skrachovaného maliara. Sú, aj nie sú.

Mama sa ma spýtala, prečo to všetko neopustím a neteším sa z toho, čo mám. Vraj toho nie je málo. Že som svojim spôsobom bohatý. Ale keď ja chcem teba. Nič tak veľmi ako teba. Vymyslel som si ťa a vysníval. Všetko by bolo v poriadku a ja by som písal imaginárne sračky možno do smrti. No ja som ťa stretol. Ja som ťa žil a dýchal. A to presne pre toto všetko. Nemôžem si nijako prihrať a skórovať do prázdnej brány. Nemám na to. Nedokážem sa oslobodiť bez toho, aby som o tú slobodu prosil. Nie.

Mám veľa, nepopieram. Ďakujem za všetko. Za záhrady, steny a lúky. Za stromy a obrazy, ktoré vidím. Za podlahy aj stropy. Za nebo, ktoré neexistuje, aj za vesmír. Ďakujem za teba. Viem. Všetko v teoretickej rovine, viem. Sú to prežité veky, preto je to také mocné. Čo však s tým? Každý deň napísať o tom riadok a tesne pred smrťou o tom vydať knihu? Ako som miloval a ako som ťa stretol? Ako som ťa opustil a predsa nedokázal nájsť slobodu? Sloboda je vývozný artikel. Kape tesne za hranicami. Otváram myseľ a nechávam sa unášať niekam preč. Už sa o tebe nechcem rozprávať. Robím všetko len pre to, aby som nemyslel na skutočnosť, ktorá je jediná. Jedine nemenná. Robím naozaj všetko, aj to, čo by sa robiť nemalo. Je to však len rytie nechťom to ľadu hrubé-

ho asi tak osemdesiat centimetrov. Áno, aj také bývajú pocity. Hladné a chladné. Hrubé a nekonečné. Keď sa obzriem, radšej hlavu vrátim späť. Do davu. Len aby sa ma nikto na nič nepýtal. Ani ja sa nikoho na nič nepýtam. Necítim, že by som mohol byť nejaký radca. Sám sebe neviem rozkázať. Hovorím si: Spi. Nie. Hovorím si: Vstaň. Nie. Nedokážem ovládať svoje základné postupy bežného režimu. Všade je myšlienka a lienka, a kopec hmyzu. Vidím ťa aj v ňom. Spomínam a pripomínam.

Čierne vrany sa zbiehajú nad mojou prázdnu fľašou v parku rýchlejšie ako bezdomovci. „Daj mi cigaretu,“ žiada ma akási žena. „Nemám.“ „A jebať chceš?“ pýta sa. „Nie,“ pokojne odpovedám. Odchádza. Potom prichádza akýsi muž. Chce sa napiť. „Nie,“ hovorím s pokojom. Kopne do mňa celou svojou silou a rozbehne sa do náruče pekla. Brucho ma príšerne bolí, a tak sa krčím do kľbka a zraciam, čo mi ešte zostalo. Nesneží a z očí mi vytekajú slzy. Smrdím a nemám slová na to, aby som vyjadril skutočné pocity všetkých mojich svetov. Bolia ma nohy. Bolia ma ruky a strašne ma bolí krk. To asi z toho, ako som ťa toľko životov hľadal a obzeral sa. A našiel som. Áno, našiel som. Našiel som ťa a potom som ťa stratil, viem úplne presne do detailu, čo všetko bolo medzi tým. Smiechu a nehy. Čistoty a vône.

Bol som ako vlk. S úsmevom som presne vedel, kam viedli tvoje kroky. Mohol som zavrieť oči a pokojne ťa nasledovať. Ty si len natiahla dľaň a ja som nemusel klamať. Dnes však musím. Dokonca aj seba. Nie. Nie je to až také zlé. Vstávam zo zeme a fľašu nechávam pri lavičke. Je niečo pred šiestou ráno a ja si necítim prsty na nohách. Bolia ma vlasy a zuby. Bolím sa celý. Je to len dar, akoby som počul Paľa Baričáka: „Ešte stále žiješ, narodil si sa pre lásku, ktorá je však pre teba oveľa mocnejšia, ako si schopný uniešť.“

A potom zaspávam. Na zemi. Už mi je teplejšie. Snívaš sa mi. Myslí, že máš tie červené šaty a ľavou rukou si prechádzaš po vlasoch. Smeješ sa a pýtaš sa: „Čo? Čo? Čo?“ A ja sa len usmievam. Chcem ti toho toľko povedať, ale nedokážem otvoriť ústa. Nedokážem sa postaviť a ty tam v tých šatách stojíš bosá na snehu. Chcem vstať a zobrať ťa do dlaní. Nechcem, aby si stála na zemi bosá. Nie. Nedá sa to. Otáčaš sa a spevavým krokom odchádzaš. Ak má láska rytmus, tak potom je to ten tvoj. Vidím ťa v takej zvláštnej zahmlenej ilúzii... Pokúšam sa vstať.

Nemá to cenu. Som príšerne hladný. Hladný a smädný a už mi nie je až taká zima. Myslím na tvoje chlebíky s vajíčkom a na lekvár. Mávam rukou a vzápätí odpadávam do zabudnutia. Padám do diery, odkiaľ nie je výhľad na nič ani na nikoho. Nikdy som si nemyslel, že takýto tok pocitov môže skutočne existovať. Nikdy.

Stále sa vraj učíme. Ja som prijal za svoje všetko, čo som prijať mal. Vianoce odišli, mal by som aj ja. Ísť niekam. Niekam, kde tvoje perie tvorí krídla skutočne iba môjho anjela. Mal by som ísť. Umrieť a narodiť sa. Viem, možno to vyznie strašne pateticky, ale chcel by som sa narodiť zase tam, kde ty. Do toho istého lesa a lúky, mrakodrapu a chatrče. Neviem. Do mraveniska? Do jaskyne? Neviem úplne s určitosťou povedať kde, ale hlavne niekde tam, kde budeš ty. Je to zvláštne. Umierať s letargickým úškrnom na perách a maskou plnou sebedomia na dorážanej tvári. Nie. To nevidieť. Vrátim sa. Dopisujem ti list a skáčem z mosta. Aj let má svoje opodstatnenie skutočnosti. Nie vždy musíš dopadnúť na ľadovú zem. Stačí dobre splývať a nechať sa unášať vzduchom. Ale to je iný príbeh. Ten môj je najmä o tom, že som ťa počas svojho života naozaj stretol a nič pre mňa nemá väčší zmysel ako presne to. To, že tam stále niekde si.

Sneh sa topí a moje myšlienky na teba naberajú na obrátkach. Stále myslím na duniacu riekú v doline a na tvoje mocné paže. Na tvoj smiech a prepletenie našich snov. V stredu som bol v Mikuláši. Trhalo mi viečka. Praskali mi kosti a rinčalo mi v ušiach. Vrátil som sa a v noci napísal toto krátke zamyslenie nad zmyslom. Palec mi tlačí spúšť. Ale ja chcem žiť. Kým budeš žiť ty, budem aj ja. Ak už nikdy nepoviem ani jediné slovo, nikdy sa ti nepozriem do studní a aj tak budem žiť. Presne pre zmysel všetkých mojich zmyslov. Nedá sa to pochopiť ani vysvetliť. To sa musí zažiť. Retrospektívne poňatie mojich stropov sa vždy začína na Zemi. Na mojej Zemi. Potom sa končí hore. V mojom komíne. V mojej hlave a mojej duši. V mojich snoch a v kučierkach mojich anjelov. Niekde na ich povolách. Vysoko, a pritom tak hlboko. Pri najväčšej bolesti sa už nepláče. Všetko zostáva nemenné vo svojej podstate. Nech by som chcel skočiť rovno na miliárd svetelných rokov vzdialenú hviezdu. Všetko si tam zoberiem so sebou. Úplne všetko.

Ťahám tak káru márneho svetla so sebou. Veziem v nej aj teba. Nedokážem sa úplne postaviť na vlastné nohy. Pozerám sa na vločky, ktoré dopadajú na moju zem a topia sa. Mám miesto, odkiaľ na mňa nie je vidieť. Nemám rád, keď sa na mňa ľudia pozerajú a ja o tom neviem. Zajtra príde deň a bude iný ako ten dnešný. Zase si na teba spomeniem. Všetky dni majú spoločnú iba jediná myšlienku a tou je myšlienka na teba. Ako autor by som už mohol konečne dospieť.

Čo vy? Ak sa stretnete a naplní vás pocit splynutia, nečakajte na ďalší a splňte si presne to, po čom túžite. V tom momente. Pomilujte sa. Vynadajte si. Objímte sa. Alebo sa len miňte, ako sa míňajú mračná na oblohe. Hoc z diaľky to vyzerá, že sú blízko, sú na tony míľ ďaleko. Ale to je nebo a my žijeme na Zemi. O nebi som ešte nepísal. Je ešte veľa vecí, o ktorých som nepísal, no vo všetkých, o ktorých som písal, si bola ukrytá ty. Áno, ty. Bez logickej myšlienky a definitívneho konca. Áno, je to tak. Som bezvýchodiskovo tvoj. Volám sa Jano Marton a ty mi chýbaš.

Chýbaš mi tak veľmi, až to všetko dáva zmysel.

V refréne bez slov

*Akoby som vedel, čo bude nasledovať
po druhej slohe.*

*Akoby som to netušil,
ale vedel úplne presne.*

Refrén je bez slov.

*Je to iba melódia, ktorá sa ti točí
okolo stehien*

a paží.

Tlačí sa ti do očí

a lona.

Hladí ti vlasy a chodidlá.

Je tebou.

*Iba si pohmkáva a necháva sa unášať
do tých istých vlín.*

*Mojím stíšeným hlasom
šepkám namiesto refrénu
tvojim skalám,
ako mi chýbajú tvoje piesne a dlane.
Ako mi chýbajú tvoje vlasy,
chodidlá a paže.
Akoby som vedel, čo bude nasledovať
po tomto živote.
Prídeš a pohladiš ma po líci
tesne pred spaním.
Keď sa zobudím, už tu nebudeš.*

Prvá škridla

(pokus o definíciu)

Heňo sa už dávno nechával iba tak unášať listami, snehom, dažďom alebo len tak slnečnými lúčmi. Mal to rád. Písal tie najkrajšie fejtóny. Párkrát bol už aj v SME a tuším aj v Pravde. Nemusel sa nikdy nejako extra snažiť. Vždy mu to išlo akosi prirodzene samo. So ženami to bolo nejako podobne. Vlastne ženy a tie jeho príbehy išli spolu ruka v ruke. Verš vo verzii ďalšieho verša.

Roky a časy leteli. Bolo to úžasné sledovať všetky tie premeny v ňom. Aj on ich veľmi rád sledoval. Všetky tie adrenalínové vzlety a potom pády. Skúsím začať, akoby som začal báseň. Lebo ja milujem poéziu. Áno. Budem v tomto príbehu básnik – rozprávač. Teda budem sa tak tváriť, a koľko mi z toho uveríte, bude len na vás. I keď mierka pripustenia si pochopenia básnikových obrazov je veľmi ťažká. Záleží len na tom, koľko a ako dovoľíte autorovi zostať vo vašej spálni aj po zavretí knihy.

Heňo miloval život. Aj všetky vône jednej ženy, ktorej daroval svoj život. Celý. Úplne celý. Potreboval vášeň viac ako logickú premenu dlhodobého postupu. Chcel len čerpať a žiť. Nič viac. Chcel spoznávať vesmír a užívať si to pod jeho strechami. A ja? Bol som mu tak trochu podobný, i keď vlastne celkom iný. Poviem vám to v skratke: „Chcem mať nehu ako bohatstvo a zvlčené šialenstvo v očiach ako postrach pre všetkých bohov. Amen.“ Bolo to ťažké. Mal som jeho príbehy na zdrapoch papiera a podstatu celého, našťastie, v duši. Jedine, čo ho zachránilo pred tým, aby som mu nepovedal nie, bolo, že som mu rozumel. Vraj ja jediný som mu rozumel. A Heňo? Predstavoval si to veľmi jednoducho. Až príliš.

– Nech to je biografia. Kvalitná, ľahko pornografická, vulgárna a tak trochu citlivá. Veď ma poznáš, – buchol ma do ramena.

– Akoby akože auto? – opýtal som sa ho vtedy trocha koktajúc.

– Nie nemám auto, môžem aj poldeci.

– Čo? – vykrikol som.

– Nie, nie som autom, – zopakoval už ráznejšie.

– Preboha, ja sa pýtam, či to má byť autobiografia podstaty tvojho života a všetko okolo neho, alebo len biografia, ktorá sa plance popod nohy ako malé mača a len málokto jej uverí.

– Auto, auto, – kýval hlavou ako pomätený.

– Dve vodky! – zakričal som na barmanku, a keď som niečo po jedenástej prišiel domov, mal som v mobile esemesku:

A začni už dnes, nech sme na Vianoce na pulloch. Heňo

Debil, napadlo mi. Prepísanie jeho príbehu, ktorý mi prerozprával, ma stálo more emócií, ktoré som musel vylievat', inak by som sa zbláznil. Ale ono to tak musí byť. Niečo za niečo.

...

Bola polnoc a ty si mi šialene chýbala. Skoro som ti zavolať. Vypol som mobil a začal písať. Bola noc a vtedy sa to všetko začalo. Musel som sa dostať až pod absolútne dno Heňa, aby som ho pochopil ešte viac, ako som ho chápal. Takže na dnes ešte asi toľkoto: Volám sa Heňo Stráňava a toto je môj príbeh.

II. Spisovateľ

Mimozemšťania

Taxík na prašnej ceste zastal. Šofér sa otočil dozadu, kde som sedel v polorozvalenom stave niekde medzi triezvym piatkom a opitou sobotou. Mal som v sebe nejaké pívá a celkom slušnú dávku šlukov akejsi novej sorty. Príde to až o dve hodiny, dušoval sa mi vtedy Dušan. Lenže neprišlo. Prišlo mi to v taxíku.

– A kam vlastne chcete ísť? – opýtal sa taxikár.

– Tam, – ukázal som do tmy.

– Ale kam, preboha? – spýtal sa taxikár s veľkými očami.

Buď tiež na niečom šliapal, alebo sa mi to zdalo. Mojej tety syn je taxikár. Ten nejde na ničom, ale myslím si, že je výnimkou. Nič proti taxikárom. Len tak tipujem.

– Tam, do záhrad Boha a spásy, – povedal som.

– Vystúpte si, – povedal taxikár.

– Sa nepojeb, – niečo také som vtedy pustil.

– Hej hej. Poprosím ešte osem dvadsať.

No a tak som mu dal desať eur a vybral sa presne po tej istej prašnej ceste. Bol som ako utopený v inej rieke. Stále som na teba myslel. Nemohol som sa zbaviť pocitu viny. Nejako sa to všetko vo mne mlelo a miešalo, a ja akoby som strácal silu.

Snívali sa mi drísty a bludy. Snívala si sa mi ty, a tak som si dal pivo. S medom. Rum a veľa čipsov. Na prašnej ceste sa mi vtedy zjavili tri svetlá. Boli v tvare trojuholníka. Svetlá začali pomaly zosadať na cestu. Zvláštne bolo, že som nemal strach. Vôbec žiadny. Vlastne v poslednom čase som sa len tak potácal a nevedel som nájsť samého seba. Nevedel som teda prísť na to, či začínam dospievať, alebo je to len akási ležernosť.

– Kto ste? – zakričal som na teleso, ktoré stlmilo svetlá.

Nikto mi neodpovedal. Zvykol som si na to, že ma nikto nepočúva, preto ma to nedostalo do vývrtky. Asi preto som začal písať vtedy tie fejtóny. Dnes mi za to blbci z vydavateľstiev platia. Boli časy, keď mi ukazovali dvere. Ale ja som sa s krikom a rachotom vždy vracal. Hlavne tak, aby ma bolo viac počuť. Neviem. Nádej vo mne nezomierala, ale ani nikdy nerástla do výšav. Bola to taká malá melancholická štetka, ktorá si plávala v mojej rieke. V inej rieke, ako by chceli ostatní, moje okolie.

Svetlá začali blikať, ale nikto sa neozýval, a tak som začal svoj vnútorný monológ o rieke. Asi aj preto vznikla táto kniha. Rozprával som sa sám so sebou. Tak nejako to vznikalo. Boli to také zvláštne dialógy. Ani nie s Bohom, ani nie s vesmírom, ale so samým sebou. Sám seba som rozumel vždy najlepšie, i keď niekedy to bol problém. Preto som ani len chvíľku neváhal, s kým sa vlastne budem deliť o moje posolstvá. A potom si tu bola ešte ty. Ale ty si bola iný orech. Bože, čistá krv. Peklo, mlieko, krv. Fejtón v tej najvyššej rovine. Masaker pocitov. Aj mama mi hovorila, aby som písal pekné príbehy. Aby som tam zbytočne nepchal škaredé slová. A tak som sa začal rozprávať v slušnej rovine prezieravého „pisálka“, dá sa povedať, že úspešných fejtónov:

– Ja viem, kto ste, a dokonca aj čo chcete, – povedal som pokojne v sede. – Viem aj, prečo ste prišli, – povedal som už kúsok hlasnejšie.

Bol som si v danom momente istý a nádejal som sa, že som objavil inú civilizáciu. Boha, to budú fejtóny, aj Nový Čas sa doserie, napadlo mi vtedy. Vedel som a bol som si istý, že toto je nad moje pochopenie a aj nad pochopenie iných. To budú pozerat'. Všetci. Čo tam moje fejtóny, moje slová a moje pocity. Ide vždy o hmatateľné. Duchovno potláčame ako tlačia prasce prázdne koryto. Len aby dostali ešte nejaké pomyje. Drevený válov sa nakoniec rozbije. Zničí sa. Lebo je prázdny. Potom treba klince a kladivo, zdravé ruky, a predovšetkým rozum. Ľudia si začali zvykať na pohodlie. Teda my ľudia. Nejako ma to celé zobralo, a tak som sa rozhodol ešte raz ich priviesť k činom.

– Viem, že ste z cudzej planéty, preto vás prosím, aby ste sa vzdali, inak zavolám vložky. Kriste, zložky, – opravil som sa. – Ja som Heňo Stráňava, a kto ste vy? – kričal som.

Myslel som policajné zložky. Chcel som ich trochu postrašiť Kaliňákom a jeho partiou, ale hovno. Tie tri svetlá stále jemne svietili. Vstal som, aby som prišiel bližšie. Vždy je dobré pozrieť sa na vec zblízka. Je to potom uveriteľnejšie ako čokoľvek. Mal som v hlave taký zvláštny zmätok. Nevedel som, čo tu presne na tejto prašnej ceste robím. Viem, že som šiel z krčmy, ale ani zaboha som si nevedel spomenúť kam. Áno, presne, Heňo Stráňava. Fejtónista, bohém. Čít pre text. Ba hovno. Zmysel pre orientáciu v riti. Nutkanie na stolicu presne v tom istom mieste ako predošlý zmysel. Uzímený a zmätený. Mŕtvy v nejakej inej rieke.

– Povedzte, do riti, kto ste, alebo choďte, odkiaľ ste prišli. Takí tu už boli, ale mňa neoklamete, – zahrozil sa rukou.

Nič. Tak som si otvoril balíček pukačkových cigariet. Boli to elemky.

– Dáte si?

Zase nič. A tak som si zapálil. Chcel som pochopiť, čo tu vlastne robím. Ani za toho Boha a ani satana som si nevedel spomenúť. Bolo to peklo. Fakt som nevedel. Spomienky sú naša súčasť. Naša myseľ, naše jadro. I keď sa neobzeráme, sú stále v nás. Presne ako ty. Mám ťa v každom póre. Pod každým nechtom a v každom vlase. Si všade. A nikde. Sedím tu na ceste a pozerám na tie tri svetlá ako chuj. Je mi z tých mimozemšťanov trápne. Kurňa, tak ja keď niekam prídem, pozdravím sa.

– Neviete rozprávať? – spýtal som sa a začal som sa rehotáť. Drogový matroš od Malého cigána, ako sme familiárne volali Stana, fungoval ako krava a presne podľa odhadov. Ozvena zvláštneho tabaku, ktorý som kúpil v zľave za tridsať eur, prišla o stotridsať minút.

Vtom som začul kroky. Také tupé a bežiacie. Bolo ich viac. Ležal som na zemi a pozeral na nebo. Opité hviezdy močili na môj tieň. Štetky. Posadil som sa a z plných pľúc zakričal:

– Kto ste a čo tu robíte?

Rozbehol som sa, že to čudo rozkopem, akože som človek, keď ma schytili čiesi ruky. Boli to ľudské ruky. Pomaly som začal viac vnímať aj cítiť. Dokonca som aj viac počul.

– Preskakuje vám, čo tu robíte? – povedal mi mužský hlas, ktorý mi baterkou svietil do očí.

– Vy ste z tej malej rakety? – ukázal som začudovane na zem.
– Šibe vám?!?
– Kde som? – nedochádzalo mi.
– Ste na Považí. V lese. Medzi Púchovom a Považskou Bystricou.
– A vy ste kto? – neprestával som sa pýtať.
– Som starosta a tuto s kolegami z občianskeho združenia Vesmírne obilia mapujeme dronom nočný život prírody.

– Čo? Dronom?

– No, áno, veď je tu, – starosta zasvietil na dron.

– Preboha, prepáčte, – zakoktal som.

– Dajte sa dokopy, chlape. Ste asi aj pomočený. Cítili by to aj srny.

A ja som bol fakt pošťatý ako batola. Vtom mi pípol mobil:

Myslela som si, že to s tým čajom myslíš vážne. Tajne som verila, že prídeš aj s mojou obľúbenou kyticou. No čo už. Happyend sa nekonal. Práve som domasturbovala. Ahoj. Jana

V esemeske bolo všetko. Všetko mi došlo. Z fleku. Mal som ísť na rande. Ale po ceste v taxíku som na to zabudol. Ľudia zvyknú zabúdať. Strácať sa. Zvyknú zabúdať na to, čo povedali, čo sľúbili a najmä na to, kým niekedy boli. Hoci ľudia sa nemenia, niekedy predsa len.

Volal som potom Paľovi. Ten mi nedvíhal. Spomenul som si, že v Petržalke nahráva nový album svojej rapovej kapely. Asi by veľmi nechcel počuť moje príbehy o pošťatom Heňovi. Zavolať som Šimonovi a ten mi zdvihol úplne typicky, ako to vie len on:

– No čo, Heňo? – zasmial sa.

– Nič, počúvaj ma, – skočil som mu do reči.

– No daj, čo si zas vyparatil?

– Ale, mal som mať rande, vieš, s tou babou z Kľačian.

– No a?

– Ale po ceste som na to zabudol.

– Čo? Si húlil? – zatiahol martinským prízvukom.

– Nie.

Šimon a Paľo boli moji priatelia. Mali sme spolu také alternatívne divadlo s názvom Cvokhaus – robili sme kabaretné predstavenia, a keď sme neboli spolu, veľa sme si telefonovali. K nášmu kabaretu sa určite ešte dostaneme. Šimon mi vtedy poradil veľkú vec. Aby som do esemesky napísal iba jedno slovo. Že to zaberie, lebo to nebude plytké.

Že keby som písal veľa, myslela by si, že sa vyhováram a odrbávam ju. No a tak som dal na neho:

Prepáč.

Napísal som esemesku a odišiel som pošťatý opačným smerom. Už sa mi viac neozvala.

...

Chcete vedieť pravdu? Vlastne neviem, čo som presne v tomto momente chcel urobiť. Vedel som, čo som chcel urobiť ako svoju hlavnú prioritu všetkého. Ako svoj cieľ cieľov. Urobil by som čokoľvek, dal by som aj to posledné, aby som sa stratil niekde, kde ma nikto nenájde. Aby som vyletel do vesmíru. Aby sa jednoducho niečo udialo, lebo to neprežijem. Chcel som sa dostať do sféry, kde to bolí menej. Kde sú si ľudia cudzí a kde mi dá každý pokoj. Nemusel by byť ani svätý. Chcel som len pokoj. A ak už nie pokoj, sníval som len o tom, ako mi vymažú pamäť.

Dobre. Alibi sú dobre vymyslené dôvody na klamanie. Chcel som len zabudnúť. Nič viac. Oslobodiť sa a zabudnúť. Na ňu.

Volala sa Alica.